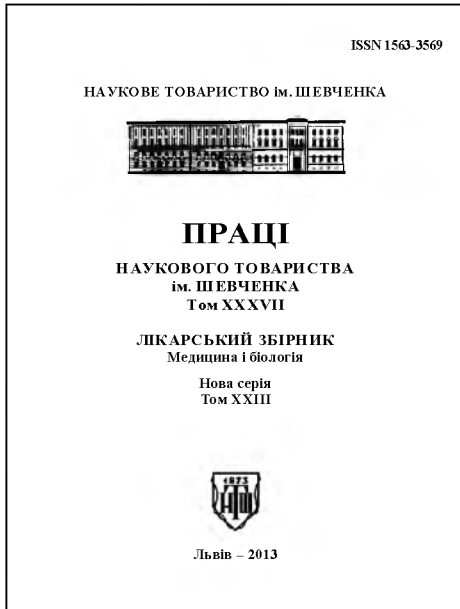

Лікарський збірник. Медицина і біологія. Нова серія. Львів: НТШ.
– 2013. – Том XXIII. – 234 с.

XXIII том Лікарського збірника наповнений матеріалами, які морозять душу, особливо на Східній Україні. Я з Дніпропетровська, народився, зростав і виховувався у державі з назвою Союз Радянських соціалістичних республік, скорочено СРСР. Із моїх нинішніх 74 років у цій державі я прожив аж 52, 20 вона мене вчила: 10 років – у початковій та середній школі, 5 років – у вищому навчальному закладі, 3 роки – в аспірантурі, а ще 2 роки – у Вечірньому університеті марксизму-ленінізму, потрапив туди, аби, працюючи в

науково-дослідному інституті, кожного тижня, щопонеділка не сидіти на дурних пустих «політзаняттях». Пишу про це для того, щоб переконати: про злочини влади ми нічого не знали, а старше покоління мовчало, бо за правду могло потрапити у тюрму.

Держава мене вчила безкоштовно, а це, як я з часом зрозумів, означало, що я добровільно надавав свою голову в розпорядження ідеологів, які намагалися закласти у мою свідомість (як і кожного громадянина СРСР), відданості ідеї побудови раю з назвою «комунізм». Можна сказати, що я не відрізнявся від гетевського доктора Фауста, який отак же добровільно віддався нечистій силі. Різниця між нами лише у тому, що Фауст віддав душу, а я – мозок. Він – навічно. Я, слава Богу, – тимчасово, начебто в оренду. Прозрівав поволі, але безповоротно.

Усі ми, народжені в СРСР, вважалися «гвинтиками» або молекулами велетенського Молоха, який перетравлював кожного задля підтримання свого життя. Притім життя вкрай агресивного, бо

ж метою його було завоювання усіх мозків на планеті. Цей процес називався «вихованням». Зовсім інакше наświetлення подій я знайшов у працях Наукового товариства імені Шевченка.

За хибним переконанням ідеологів комунізму, свідомість людини формується, по-перше, умовами оточення, по-друге, реальним середовищем за вказівкою апріорі всезнаючої та непогрішної влади. А от про спадковість, як суттєвий чинник формування особистості, навіть не згадувалось. Свідомо не згадували, бо ж ті вчені, які дозріли до усвідомлення ідеї необхідності вдосконалення людини й створили засади науки з назвою «генетика», на основі якої розпочали вибудовувати евгеніку для поліпшення якостей людини, були офіційно оголошені ворогами народу і підлягали якщо не знищенню, то забуттю.

Я стаю навколішки перед Лідією Коваленко і Володимиром Маняко, які створили, мабуть, першу монументальну книгу спогадів про Голодомор (стор. 8-15). Прикро, що вона була їх лебединою піснею, бо обоє вскорі трагічно загинули. Ігор Костецький у повісті «Мертвих більше немає» лаконічно висловлює сутність нашої національної стійкості: «...Я бачив весь світ, його сучасне й майбутнє. З одного боку були вони, Москва, Сталін, його гумово-сталевий режим. Вони виривали все з корінням... Ми закладали нове царство... приймали старі світи з їхніми культурами, християнством, з Церквою, бо нам, здоровим і спраглим справедливості й щастя для всіх людей, ніщо з цих старих інституцій не загрожувало. Ми не потребували замінювати християнство поганством, як це робив Гітлер, пізній виквіт старого світу, або замінювати християнство псевдонауковими догмами, як це робили ранній виквіт новітнього варварства Ленін зі Сталінім... Ми хотіли свободи і творчості. Ми хотіли показати на нашому національному прикладі, яким прекрасним може стати весь світ, у якому перекинено мотив з минулого до майбутнього, де люди живуть своїми свободними гуртами».

На щастя в природі існують власні закони розвитку. Штучні патологічні виверти впровадити комунізм на нашій планеті виявилось не під силу. Спроб було безліч, і в більшості вони виявилися хибними й злочинними, що й продовжувалося останніми роками в Україні під олігархічно-кримінальною владою, яка спричинила революційний вибух у суспільстві наприкінці 2013-го – на початку 2014 року. Я був свідком найпершої маніфестації студентів (разом із викладачами!) Києво-Могилянської академії за Євроінтеграцію 26 та 27 листопада в Києві.

Хронологія подій: жовтневий більшовицький переворот 1917 року; створення неприродної державної структури «СРСР» 1922 року; колективізація розпочата 1929 року; Голодомор в Україні 1932-1933 років; політичні репресії 1937-го та наступних років, Друга Світова війна (як спроба досягнення всесвітнього панування однієї ідеології – комунізму чи націонал-соціалізму); «Сталінський» план перебудови природи; використання економічного потенціалу СРСР для розповсюдження марксизму-ленінізму на інші континенти; створення атомних електростанцій за ненадійними технологіями, що спричинили Чорнобиль, та багато іншого. Спроби і помилки.

«Ми не можемо очікувати милостей від природи, взяти їх у неї – наше завдання» – вислів знаного селекціонера Івана Мічуріна стосувався лише можливості селекціонерів змінювати спадкові форми рослинних організмів, а його думками скористалися радянські ідеологи для формування світогляду людини. Заборона і фактично знищення в УРСР і в СРСР науки генетики, яка призвела до руйнування поняття генофонду.

Вперше з проблемою збереження генофонду української нації я познайомився ще у 1995 році, прочитавши книгу Зиновії Служинської «Рід людський в Україні». З того часу почав постійно розмірковувати: куди йдемо?

Читаючи XXIII том «Лікарського збірника» вирисовується реальна картина наслідків Голодомору 1932–1933 років. Статті львівських авторів різносторонньо висвітлюють не лише кількісні втрати населення України, але й моральні та репродуктивні наслідки, а також втрату розмаїття генів, порушення рівноваги генофонду нації. Вдумаймося в зміст статей. «Голодомор і демографія» (с. 55), «Голодомор і діти» (с. 63), «Медичні наслідки голодомору в Україні» (с. 70), «Вплив довготривалого голодування на психіку та дитородну функцію» (с. 87), «Вплив голодомору на зміни генофонду» (с. 95), «Вплив репресій і голодомору на зміни моралі» (с.133). Віддалені наслідки відчуваємо дотепер. 80 років після голодомору: розпуста, наркоманія – ВІЛ/СНІД, небачене явище – матері покидають немовлят, алкоголізм, злочинство у керівних верствах, зневіра у моральні цінності.

Особливе зацікавлення викликає стаття проф. Б. Білинського, який подає зміст «Кінцевого звіту» міжнародної Комісії щодо розслідування Голоду в Україні, яка була створена 14 лютого 1989 року з ініціативи Світового Конгресу до складу якої увійшли 7 видатних міжнародних юристів, між ними не було жодного українця.

Завданням Комісії було дослідити: 1) існування та об'єм Голоду, 2) причини Голоду, 3) наслідки Голодомору в Україні, 4) рекомендації щодо відповідальності за цей злочин. Автори «Кінцевого звіту» у 4 пункті звинуватили комуністичну владу у скоєнні акту геноциду супроти українського населення. Це висновок міжнародної комісії, а в Україні та в СРСР ще довго Голодомор заперечувався пануючою владою.

Відродно, що молоді вчені в розділі «Оригінальні статті» експериментально вивчають вплив довготривалого недоїдання та голодування на різні системи органів, зокрема на репродуктивну систему піддослідних тварин (с.137–142), що дає підстави стверджувати, що зменшення кількості населення в Україні відбулося внаслідок трьох Голодоморів 1921–1922, 1932–1933, 1936–1937 років.

В тему репресій та Голодомору раціонально вписуються постаті Джеймса Мейса, який вважав, що мертві українці покликали його на захист, та Євгенія Струка, який, ціною свого життя, врятував 30 студентів, заарештованих НКВД; а також постаті сильних і мужніх жінок – Надії Мудрої, Ірини Семків, Ірини Романів-Думанець, долю яких поламали переслідування, репресії та довготривалі заслання.

Кожний свідомий громадянин України вкладає свою лепту в пам'ять жертв Голодомору, яскравим прикладом можуть бути щорічні буклети В. Пишного, присвячені трагічній даті. З великим художнім смаком ілюстрації скомпоновані з текстами буклетів і достовірними відомостями про події 1932–1933 років.

Всі статті ХХІІІ тому Лікарського збірника – це також свічка пам'яті невинним мученикам від Лікарської комісії НТШ.

*Володимир Єфимов,
доцент, член Лікарської комісії НТШ у Львові,
м. Дніпропетровськ*